ОКТЯБРЬ ДЕҲҚОНГА БАХТ БЕРДИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 217 (3699). Пайшанба, 2 ноябрь 1967 йил. Баҳоси 2 тийин.

СОЦИАЛИЗМ ДЕҲҚОНЛАРНИНГ МАВҚЕИНИ ТУБДАН УЗГАРТИРИБ ЮБОРДИ. ИШЧИЛАР СИНФИНИНГ СОДИҚ ИТТИФОҚЧИСИ БУЛГАН ДЕҲҚОНЛАР КОММУНИСТИК ЖАМИЯТ ҚУРИЛИШИНИНГ АКТИВ КУЧИ БУЛИБ ҚОЛДИ. ЙИРИК СОЦИАЛИСТИК ХЎЖАЛИКЛАР — СОВХОЗ ВА КОЛХОЗЛАРНИНГ ТАШКИЛ ТОПИШИ, ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШИНИНГ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИЛИШИ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК МЕҲНАТИНИ ИНДУСТРИАЛ МЕҲНАТ БИЛАН АНЧА ЯҚИНЛАШТИРДИ. ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ УМУМИЙ БИЛИМ ВА МАДАНИЙ-ТЕХНИКА САВИЯСИ ЮКСАЛМОҚДА. ШАҲАР БИЛАН ҚИШЛОҚ УРТАСИДАГИ МУҲИМ ТАФОВУТЛАР АСТА-СЕКИН ЙУҚОЛИБ БОРМОҚДА. ҚИШЛОҚНИНГ ҚИЕФАСИ УЗГАРАЯПТИ. СОВЕТ ДЕҲҚОНЛАРИ ИЛҒОР ТЕХНИКАНИ ЭГАЛЛАБ, МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ ОШИРМОҚДАЛАР, ТИРИКЧИЛИК ВА МАЪНАВИЙ ҲАЕТНИНГ ҚУЛАЙРОҚ ШАРТ-ШАРОИТЛАРИНИ ВУЖУДГА КЕЛТИРМОҚДАЛАР

(КПСС Марказий Комитетининг Тезисларидан).

Қурбонали Эрматов бир неча йилдан бери «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида истиқомат қилади. У бу ерга Фарғона водисидан келган. Қадимда қамишзор, тўқайлардан иборат бўлган ерларни ўзлаштиришда баҳодирлик кўрсатган деҳқонлардан. У шу ерда меҳнат қилди, меҳнатидан бахт топди, обрў орттирди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон эгаси бўлди. Бугунги кунда Қурбонали полвон Эрматов пенсияда ҳаёт гаштини суриб юрибди.

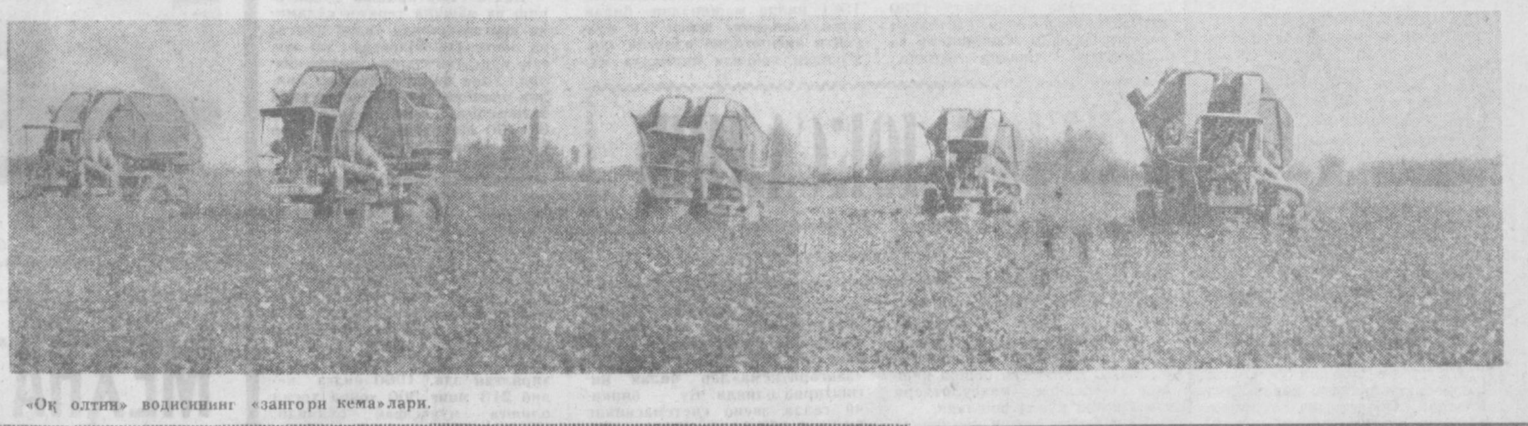

«Оқ олтин» водийсининг «зангори кема»лари.

КОЛХОЗЧИЛАР ҚУВОНЧИ

Улуғ Октябрь қуёши заррин нурларини бутун инсоният узра таратаётган шу ажиб кезларда совет кишиларининг қувончи ҳадсиз ва чексиздир. Кеча Ҳамроқул Турсунқулов номли колхозда минг-минглаб кишиларнинг сиймосида ана шу бахт-истиқбол, гўзал ҳаётдан чуқур мамнунлик аломатлари балқиб турарди. Колхоз аъзолари шу кунгача гектаридан 40 центнердан пахта ҳосили олиб Октябрнинг 50 йиллигини янада катта муваффақиятлар билан нишонладилар.

Қишлоқ маркази байрам тусини олди. Бу илғор колхозга КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг Эсдалик байроғини топширишга бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов колхоз коллективига Қизил байроқни топширди ва уларни меҳнатда эришган катта ғалабалар билан табриклаб, пахтакорларнинг ишларига янги муваффақиятлар тилади.

Байроқни колхоз раиси Усар Жўраев бошлиқ артель правлениесининг аъзолари қабул қилиб оладилар. Усар Жўраев колхозчилар меҳнатига берилган юксак баҳо ва кўрсатилаётган оталарча меҳрибонлик учун партия ва ҳукуматга ташаккур изҳор этади.

Тантанали йиғилишда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари ва аъзоликка кандидатлар И. Г. Анисимкин, Р. Қурбонов, Н. Г. Ляшченко, М. М. Мусахонов, Р. Ниёзов, М. А. Абдураззоқов, С. Р. Расулов, М. Т. Турсунов ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советти раисининг ўринбосарлари С. О. Азимов, С. К. Зиёдуллаев ҳамда Туркистон Ҳарбий округининг собиқ қўмондони А. А. Лучинский ва бошқа ўртоқлар қатнашдилар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ «ЛЕНИН ЙЎЛИ» ГАЗЕТАСИНИ «ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Самарқанд область меҳнаткашларини коммунистик руҳда тарбиялаш, уларни хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини бажаришга сафарбар этиш соҳасидаги самарали иши учун ва биринчи сони чиққан кунга 50 йил тўлганлиги муносабати билан **«Ленин йўли» область газетаси «Ҳурмат Белгиси»** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1967 йил, 31 октябрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ «ЛЕНИНСКИЙ ПУТЬ» ГАЗЕТАСИНИ «ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Самарқанд область меҳнаткашларини коммунистик руҳда тарбиялаш, уларни хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини бажаришга сафарбар этиш соҳасидаги самарали иши учун ва биринчи сони чиққан кунга 50 йил тўлганлиги муносабати билан **«Ленинский путь» область газетаси «Ҳурмат Белгиси»** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1967 йил, 31 октябрь.

СССР Олий Совети Президиумининг фармони

ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИНИ ТАЪСИС ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

1. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигини нишонлаш юзасидан **Октябрь революцияси** ордени таъсис этилсин.
2. Октябрь революцияси орденининг статути тасдиқлансин.
3. Октябрь революцияси орденининг тасвири тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1967 йил 31 октябрь.

ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИНИНГ СТАТУТИ

1. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигини нишонлаш юзасидан Октябрь революцияси ордени таъсис этилди.

2. Октябрь революцияси ордени билан СССР гражданлари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва меҳнаткашларнинг бошқа коллективлари, ҳарбий қисмлар ва қўшилмалар, шунингдек республикалар, ўлкалар, областлар, шаҳарлар мукофотланади.

Октябрь революцияси ордени билан чет эл гражданлари ҳам мукофотланиши мумкин.

3. Октябрь революцияси ордени қуйидаги ишлар учун берилади:

Актив революцион фаолият учун, совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшганлик учун;

социализм қуришда ва коммунизм қурилишидаги жуда катта хизматлари учун;

халқ хўжалигини, фан ва маданиятни ривожлантириш соҳасидаги жуда катта ютуқлар учун;

совет давлатининг душманларига қарши жангларда алоҳида мардлик ва жасорат кўрсатганлик учун;

совет давлатининг мудофаа қудратини мустаҳкамлашдаги жуда катта хизматлари учун;

алоҳида самарали давлат ва жамоат фаолияти учун;

Совет Иттифоқи халқлари билан бошқа давлатларнинг халқлари ўртасида ҳар томонлама дўстона алоқаларни ривожлантириш ва кенгайтиришга қаратилган актив фаолият, халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган актив фаолият учун.

4. Октябрь революцияси ордени кўкракнинг чап томонига Ленин орденидан кейин тақилади.

5. Октябрь революцияси ордени мукофотланган киши вафот этганидан кейин унинг оиласида қолади.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИНИНГ ТАСВИРИ

Октябрь революцияси ордени кумушдан тайёрланиб, нур сочиб турган кумуш бешбурчак фонида зарҳалланган, қизил сир қопланган беш қиррали юлдуздан иборат.

Сир қопланган беш қиррали юлдузнинг юқори қисмида қизил сир қопланган байроқ тасвирланган ва икки сатр қилиб: **«Октябрь революцияси»** сўзлари ёзилган.

Юлдузнинг ўртасида «Аврора» крейсери тасвирланган кумуш бешбурчак жойлашган. Бешбурчак турли ранглар билан оксидланган.

Орденнинг пастки қисмига олтин ўроқ ва болға устма-уст қилиб жойлаштирилган.

Орденнинг сирланган юлдузнинг қарама-қарши қирралари ўртасидаги катталиги 43 миллиметр.

Орден тешик ва ҳалқа воситаси билан кенглиги 24 миллиметр бўлган товланиб турган қизил рангли шойи лента билан ўралган бешбурчакли колодкага туташтирилади. Лентанинг ўртасида беш узун, зангори чизиқ бор.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ ОҚ ОЛТИНИ

1 ноябрга қадар областимизда пахта тайёрлаш плани 111,6 процент бажарилди. Бир кунлик ўсиш 0,69 процентни ташкил этди. Машина билан пахта териш йиллик плани эса 129,5 процентга адо этилди. Оққўрғон райони йиллик пахта тайёрлаш планини 117,40, машинада пахта теришни 133,72, Бўка райони — 114,99, машинада пахта теришни 139,41, Урта Чирчиқ райони — 112,00, машинада теришни 132,83, Янгийўл райони — 111,73, машинада теришни 120,54, Юқори Чирчиқ райони 110,27, машинада 145,26, Орджоникидзе райони 103,64, машинада теришни 91,27, Бекобод райони 95,18, машинада теришни 104,65 процент бажардилар.

ШОЛИ ДАВЛАТГА

Областда шоли тайёрлаш йиллик плани 1 ноябрга қадар 79,4 процент бажарилди. Шу жумладан, Юқори Чирчиқ — 128,2, Калинин — 123,8, Орджоникидзе — 110,3, Янгийўл — 109,5, Урта Чирчиқ — 91,3, Оққўрғон — 78,9, Бекобод — 53,5 процент бажардилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Ернинг иккита сунъий йўлдоши «Космос-186» ва «Космос-188»ни яратиш ва учиришда қатнашган биз олимлар, конструкторлар, инженерлар, техниклар ва ишчилар иккита космик кемани жаҳонда биринчи бўлиб орбитада автомат равишда туташтириш ва уларни бир-биридан ажратиб юбориш иши муваффақиятли бажарилганлигини КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига маълум қиламиз.

Космосни ўзлаштириш ишига социалистик Ватанимиз Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги арафасида жуда катта янги ҳисса қўшганлиги барча совет кишиларини қувонтираётганлиги каби бизни ҳам қувонтирмоқда. Социалистик тузум туфайли, бутун совет халқининг қаҳрамонона меҳнати туфайли, партиямиз ва Совет ҳукуматимизнинг тинмай қилаётган ғамхўрлиги ва диққат-эътибори туфайли совет фани ва техникаси космик фазони забт этишда ажойиб муваффақиятларни қўлга киритиши мумкин бўлиб қолди.

Совет фани ва техникасининг янги муваффақиятини Совет ҳокимиятининг 50 йиллигига бағишлаймиз.

КПСС Марказий Комитетини, СССР Олий Совети Президиумини ва СССР Министрлар Советини ишонтириб шуни айтамизки, биз космик фазони тинч мақсадлар йўлида янада ўзлаштиришга доир мураккаб вазифаларни ҳал қилиш йўлида бундан буён ҳам ишлайверамиз, гўзал келажак — коммунизм йўлида бундан буён ҳам фидокорона меҳнат қилаверамиз.

Ернинг сунъий йўлдошлари „Космос-186“ ва „Космос-188“ни яратишда ҳамда жуда катта илмий-техникавий эксперементни амалга оширишда қатнашган олимлар ва конструкторларга, инженерлар, техниклар ва ишчиларга, барча коллективлар ва ташкилотларга

Азиз ўртоқлар!

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Ернинг сунъий йўлдошлари «Космос-186» ва «Космос-188»ни яратишда, учиришда ва синашда қатнашган олимлар, конструкторлар, инженерлар, техниклар ва ишчиларни, барча коллективлар ва ташкилотларни қизғин қутлайдилар.

Совет Ватанимиз космосни тинч мақсадларда ўзлаштиришда янги жуда катта ғалабага эришди.

Ернинг сунъий йўлдошлари жаҳонда биринчи бўлиб орбитада автомат равишда туташтирилганлиги ва бир-биридан ажратиб юборилганлиги Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги арафасида совет ватанига муносиб совға бўлди.

Планеталараро «Венера-4» автомат станциясининг муваффақиятли учиши каби космосни ўзлаштиришдаги янги ғалаба ҳам совет фани ва техникаси янада ривожланганлигидан далолат бериб турибди. Бутун прогрессив инсоният халқимиз Совет ҳокимияти йиллари мобайнида нақадар ажойиб ютуқларни қўлга киритганлигига яна бир марта қаноат ҳосил қилди. Бу муваффақиятлар — тарихий қисқа муддат ичида Ватанимизни жаҳон тараққиётига бош бўлиб бораётган қудратли давлатга айлантирган совет халқи фидокорона меҳнатининг натижасидир.

Совет кишилари ажойиб сунъий йўлдошлар «Космос-186» ва «Космос-188»ни яратган ҳамда космосда мислсиз экспериментни амалга оширган шонли олимлар, конструкторлар, инженерлар, техниклар ва ишчиларни қизғин табрикламоқдалар.

Сиз, азиз ўртоқларга, космосни тинч мақсадларда ўзлаштириш йўлидаги олижаноб ишда, КПСС XXIII съезди қўйган вазифаларни ҳал этишда янги муваффақиятлар тилаймиз.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ | СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ | СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

Машина терими юксалишида

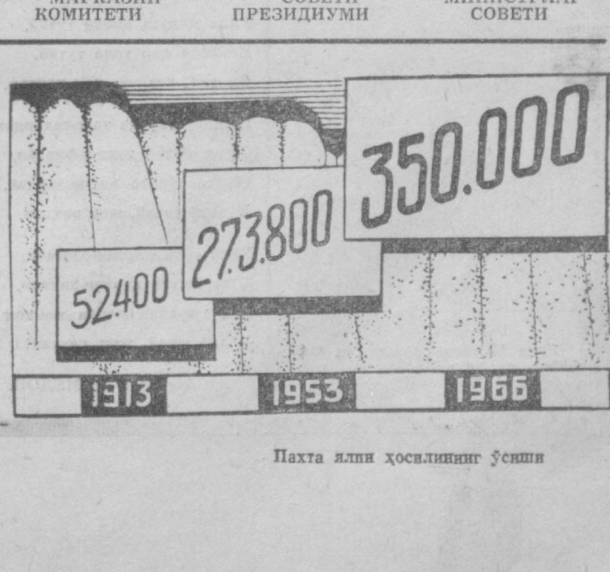

Пахта ялпи ҳосилининг ўсиши

Октябрнинг 50 йиллиги

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

БУЮК ЮКСАЛИШ

Область қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи ўртоқ И. А. ЛИ билан суҳбат

ЖАҲОНДА биринчи социалистик давлатнинг майдонга келганига яна бир неча кундан кейин 50 йил тўлади. Мана, ярим асрдирки, совет халқи Улуғ Октябрь қуёшининг ҳаётбахш нуридан баҳра олиб келаяпти. Буюк инқилобнинг ярим асрлик юбилейи арафасида совет халқи жонажон Коммунистик партиямиз етакчилигида босиб ўтган шонли йўлига зўр ғурур ва ифтиҳор билан назар ташламоқда. Тарихан қисқа давр ичида босиб ўтилган бу катта юксалиш йўли ҳаммани беҳад қувонтирмоқда, қалбларга бир жаҳон севинч бахш этмоқда, янгидан-янги марралар сари чорламоқда.

Ана шу ярим аср мамлакатимиз халқ хўжалигининг барча тармоқлари қатори қишлоқ хўжалиги соҳасининг ҳам буюк юксалиш даври бўлди. Областимиз қишлоқ хўжалигининг революциядан илгариги аҳволи билан ҳозирги аҳволини чоғиштириб кўрадиган бўлсак, тарихда мисли кўрилмаган катта юксалиш рўй берганлигини равшан билиб оламиз.

Инқилобдан илгари экин майдонларининг асосий қисми йирик-йирик мулк эгалари, савдогарлар, руҳонийлар ва бошқа эксплуататорлар қўлида эди. Деҳқонларнинг асосий оммаси ўзининг лоақал пича бўлса ҳам ерига эга эмас эди. Улар бойларга чоракор сифатида ёлланиб ишлашга мажбур бўлардилар.

Ўша пайтларда техника экинлари жуда кам майдонларга экиларди. Жами экин майдонларининг тўртдан уч қисми озиқ-овқат экинлари билан банд бўларди. Областимиз территориясида суғориладиган майдонларнинг атиги ўндан икки қисмидагина пахта етиштириларди. Деҳқончилик маданияти тубан даражада бўлганлиги туфайли унинг ҳосилдорлиги ҳатто йил энг яхши келган пайтларда ҳам 10—12 центнердан нарига ўтмасди. 1913 йилда ҳаммаси бўлиб 52.4 минг тонна пахта етиштирилган. Ҳозир эса битта районда бундан анча кўп миқдорда пахта етиштирилаяпти.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабасидан кейин партия ва ҳукуматимиз дастлабки йиллардан бошлабоқ халқ хўжалигининг барча тармоқлари билан бир қаторда қишлоқ хўжалигини кескин юксалтириш тадбирларини кўра бошладилар. Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ хусусий мулкчилик тугатилди.

1925—1927 йилларда ер-сувислоҳоти ўтказилганидан кейин деҳқонлар ерсизлик балосидан бутунлай қутилдилар. Улар асрлар мобайнида орзу қилиб келган мақсадларига эришдилар. Шундан кейинги йилларда қишлоқ хўжалик тармоқлари тобора ривожлана борди. Айниқса, қишлоқ хўжалигида буюк тарихий бурилиш ясалганидан кейин яъни коллективлаштиришдек муҳим тадбир амалга оширилганидан кейин деҳқончилик ва чорвачилик тармоқлари ҳеч мисли кўрилмаган даражада ривожлана бошлади. 1930 йилда областимизда дастлабки машина-трактор станциялари ва совхозлар ташкил этилди.

Улуғ Ватан урушига қадар бўлган даврда экин майдонлари анча кенгайтирилди, деҳқончиликка механизация кириб кела бошлади. Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш кўпая бошлади.

Улуғ Ватан уруши йилларида областимиз меҳнаткашлари Ватанимиз куч-қудратини ошириш, душман устидан ғалаба қозонишдек буюк мақсад йўлида бутун куч-ғайратларини, бутун имкониятларини ишга солиб, фидокорлик билан меҳнат қилдилар. Улар фронт орқасидаги барча меҳнаткашлар қатори ўзларининг ватанпарварлик бурчларини тўла адо этдилар.

Урушдан кейинги йилларда қишлоқ хўжалигини кескин юксалтириб юборишга жиддий эътибор берилди. Минглаб гектар янги ерлар экин майдонларига қўшилди. Кўплаб кўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирилди. Ишлаб чиқаришга илғор усуллар жорий этила бошлади, дала ишларини механизациялаштириш кенг кўламда амалга оширилди. Натижада урушдан кейинги беш йил мобайнидаёқ пахта ҳосилдорлиги икки баравар оширилди.

Областимиз қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари партия ва ҳукуматимизнинг кўрсатмаларига қатъий амал қилиб, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни тобора кўпайтириш, ҳосилдорликни ошириш, таннархни арзонлаштириш, хўжалик даромадини юксалтириш йўлида фан ва техника янгиликларини, илғорларнинг бой тажрибаларини ишлаб чиқаришга кенг жорий эта бошладилар. Бунинг натижасида областимизда қишлоқ хўжалиги тағин ҳам жадалроқ ривожлана бошлади. Айниқса, дала ва ферма ишларини комплекс механизациялаштириш ишига астойдил киришилганидан буён қишлоқ хўжалигимиз бениҳоя кескин юксалиш йўлига кириб олди. Бугунги кунга келиб областимиз республиканинг қишлоқ хўжалиги юксак даражада механизациялаштирилган областларидан бирига айланган.

Кейинги уч-тўрт йил ичида областимиз қишлоқ хўжалигида меҳнатни ташкил этишнинг прогрессив усули бўлган звено системасига тўла ўтилди. Бу система дастлабки йилдан бошлабоқ ўзининг зўр афзалликларига эга эканлигини яққол кўрсатмоқда. Звено системаси туфайли пахта етиштириш йил сайин кўпайтирилаяпти, унинг ҳосилдорлиги оширилаяпти, айниқса машина териминиг кўлами бениҳоя кенгайтирилаяпти. 1961 йилда машиналар билан ялпи ҳосилнинг атиги 7,2 проценти йиғиштириб олинган эди. Шундан кейинги йилларда машина терими даражаси кескин кўтарила бошлади. Бу йил ҳозирнинг ўзидаёқ ялпи ҳосилнинг 65 процентидан кўпроғи «зангори кема»лар билан йиғиштириб олинди. Бу — биринчи галда звено системасининг бениҳоя афзаллиги бўлса, иккинчидан шонли механизаторларимизнинг зўр маҳорати ва ғайрат-шижоати натижасидир.

Шу кунга қадар областимиз пахтакорлари она-Ватанга 344 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» армуғон этдилар. Бу ҳосилнинг 219 минг тоннадан кўпроғи машиналар билан йиғиштириб олинди. Бу йилги мавсумда областимиз далаларида 3600 дан ортиқ «зангори кема» ишлаяпти.

Областимизда механизатор кадрлар тайёрлашга катта эътибор берилаяпти. Ҳозирги пайтда юқори малакали механизаторларнинг катта армияси вужудга келтирилган. Колхоз ва совхозларда 2600 дан ортиқ комплекс механизациялашган пахтачилик звенолари ишлаб турибди. Уларнинг ҳаммасига ишнинг кўзини билган моҳир механизаторлар бошчилик қилишаяпти. Оққўрғон районидаги Ленин орденли «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозидан И. Акбаров, Х. Жумаев, Р. Чки, С. Женалиев, И. Алиев, Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоздан А. Ким, К. Маркс номли колхоздан А. Абдуллаев, «Северний маяк» колхозидан Ш Сайфуллин, Бўка районидаги «Партия XX съезди» колхозидан А. Жўраев ва бошқа кўплаб ўртоқлар ҳозиргача 100—170 тоннадан пахта теришга муваффақ бўлдилар.

Хотин-қиз механизаторлар ҳаракатининг ташаббускори Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати, Ленин мукофотининг лауреати Турсуной Охунова участкага раҳбарлик қилиш билан бирга машина билан 140 тоннадан ортиқ пахта териб олди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Валентин Тюпко раҳбарлик қилаётган Янгийўлдаги «Интернационал» колхозининг бир қанча нарядсиз звенолари ялпи ҳосилнинг ҳаммасини фақат механизмлар билан йиғиштириб олмоқдалар. Оққўрғон, Бўка, Юқори Чирчиқ, Ўрта Чирчиқ ва Янгийўл районларининг механизаторлари машина теримида энг яхши натижаларга эришиб, юбилей йили социалистик мажбуриятларини шараф билан бажаришга муваффақ бўлдилар.

Пахта етиштиришни кўпайтириш ва машина терими кўламини кенгайтиришда ўнлаб колхоз ва совхозлар областда энг юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар. Улар пахта тайёрлаш йиллик планини 15—20 иш кунида бажаришга, ялпи ҳосилнинг 80—90 процентини машиналар билан териб олишга муваффақ бўлаяптилар.

Областимиз пахтакорлари билан бир қаторда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларида меҳнат қилаётган кишилар ҳам Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини катта зафарлар билан кутиб олмоқдалар. Лубкорларимиз каноп пояси етиштиришни йил сайин кескин оширишаяпти. Бу экин экила бошлаган дастлабки 1953 йилда ҳаммаси бўлиб 74 минг тонна каноп пояси етиштирилган эди. 1960 йилга келиб 213 минг 300 тонна ҳосил олишга муваффақ бўлинди. Юбилей йилида эса бу қимматли экиндан ҳар қачонгидан ҳам мўл ҳосил олинди. Ҳозиргача давлатга 300 минг тоннадан ортиқ юқори сифатли каноп пояси етказиб берилди.

Лубчиликда Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», «Ўзбекистон», Свердлов номли, «Правда», К. Маркс номли, «Ленинский путь», Оққўрғон районидаги Киров номли, «Победа», Димитров номли, «Заря коммунизма», Ленин номли, Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхозлари энг яхши натижаларга эришмоқдалар.

Шунингдек, областимиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари давлатга ғалла, пилла, жун, сабзавот, мева ва бошқа маҳсулотлар етказиб бериш йиллик планларини ошириб бажардилар.

Бундан 50 йил муқаддам бутун Туркистон бўйича атиги 23 агроном бўлган бўлса, ҳозирги пайтда биргина бизнинг областимизда икки мингга яқин олий ва ўрта махсус маълумотли мутахассис ишлаб турибди.

Совет ҳокимиятининг ярим асри мобайнида қишлоқ хўжалигида буюк юксалиш ясаган областимиз меҳнаткашлари эндиликда КПСС XXIII съезди ва партия Марказий Комитетининг Пленумлари қарорлари асосида ўз соҳаларини янада юксалтириш, бешйиллик топшириқларини муддатидан илгари ортиғи билан бажариш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Суратда: Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари. (Чапдан ўнгга) Калинин районидаги «ЎзССР 40 йиллиги» колхозининг бригадабошлиғи Мирзааҳмад Маҳмудов, машҳур пахтакор Мустафо Чачи, Янгийўлдаги Н. Ниёзов номли колхоз раиси Ф. Мадалиев ўртоқлар.

МЕҲНАТДАН КЕЛДИ БОЙЛИК

КЎП асрлардан бери ўзбек деҳқонининг боши оғир қисматдан чиқмас эди. Унинг ҳуқуқсизлиги, катта-катта ер эгаларига қарам бўлиб қолганлиги, кўп меҳнат қилиб жуда кам даромад олиши деҳқонни ҳаддан ташқари эзиб юборган эди. Қишлоқларда якка ҳол, майда ерли камбағал деҳқонлар ҳам, бир неча ботмонлаб унумдор, сувли ерларни эгаллаб ётган йирик-йирик бойлар ҳам бўларди. Лекин, аксарият кўпчилик қишлоқ аҳли ўзининг бирор қарич ҳам ери бўлмаган ўта қашшоқ чоракорлардан иборат эди. Турмуш қийинчиликлари уни бойнинг эшигига етаклаб келарди. Бой унга пича ер берарди, лекин чиққан ҳосилининг учдан икки ҳиссасини тўлаш шартини қўярди. «Чоракор чораклаб олар, бой акам ботмонлаб» деган мақол ана шуни ифодалайди.

Октябрь зиёси деҳқон кулбасини нурафшон қилиб юборди. Совет ҳукумати ўз фаолиятининг дастлабки кунлариданоқ бошлабоқ меҳнаткаш тўғрисида, унинг турмуш фаровонлигини ошириш тўғрисида ғамхўрлик қила бошлади. Йиллар ўтгани сайин барча меҳнаткашлар қатори деҳқонларнинг турмуши ҳам тобора яхшилана бошлади. Айниқса колхоз тузуми қишлоқ меҳнаткашларининг моддий фаровонлигини оширишга кенг йўл очиб берди.

Жамоат хўжаликларининг тобора ривожланиши, меҳнат унумдорлигининг оширилиши, механизациянинг тобора кенгроқ жорий этилиши, фан ютуқлари ва илғор агротехника, зоотехника усулларининг қўлланилиши маҳсулот етиштиришни кескин кўпайтиришга, таннархни арзонлаштиришга, оқибат натижада деҳқонларнинг даромадини мисли кўрилмаган даражада оширишга тўла имкон бера бошлади.

Совет ҳокимияти ўзининг ярим асрлик фаолияти мобайнида қишлоқ меҳнаткашларининг моддий фаровонлигини ошириш борасида улкан ишлар қилди. КПСС Марказий Комитетининг март (1965 йил) Пленуми ва партия XXIII съездининг тарихий қарорлари асосида қишлоқ меҳнаткашларининг моддий фаровонлигини тағин ҳам ошириш юзасидан бир қанча тадбирлар кўрилди.

Ўтган йилнинг 1 июлидан бошлаб партия ва ҳукуматимизнинг тавсиясига биноан областимизнинг ҳамма колхозлари меҳнатга гарантияланган ҳақ тўлаш тартибига ўтди. Бу тадбир дастлабки йилдаёқ ўз самараларини кўрсатди. Областимиз колхозчиларининг ўртача ойлик даромадлари 1966 йилда 1960 йилдагига қараганда 2,6 баравар кўпайди. Ўтган йили ҳар бир колхозчи хонадонининг жамоат хўжалиги ҳисобига даромади ўрта ҳисобда 1410 сўмни ташкил этди. Бу камбағал батрак хўжаликлари қилган даромаддан роппа-роса олти баравар кўп, демакдир. Бундан ташқари колхозчилар ўзлари учун ажратилган томорқалардан умумий даромадларининг 35—40 проценти миқдорида қўшимча даромад ҳам олмоқдалар.

Деҳқонлар жамоат фондларидан ҳам катта манфаат кўрмоқдалар. Мамлакатимиз деҳқонларининг жамоат фондларидан кўраётган манфаатлари 1966 йилда 1913 йилдагига қараганда 40 баравар кўпайди. Бизнинг областимиз деҳқонлари кўраётган манфаат бундан ҳам кўпдир.

Совет давлати жамоат фондларини планли равишда тақсимлаш йўли билан қишлоқ ва шаҳар ўртасидаги катта фарқни йўқотишдек мураккаб проблемани муваффақиятли ҳал қилмоқда.

Ленинчи Коммунистик партиямиз ва ҳукуматимиз барча меҳнаткашлар қатори қишлоқ меҳнаткашларининг турмуш фаровонлигини янада ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг яқинда қабул қилган «Совет халқининг фаровонлигини янада ошириш чоралари тўғрисида»ги қарори ана шу ғамхўрликнинг яна бир ёрқин рамзи бўлди. Деҳқонларимиз моддий манфаат кўришда тағин бир қанча имкониятларга эга бўлдилар. Мана, биргина мисол: колхозчи эркаклар 60 ёшда, аёллар 55 ёшдан пенсияга чиқарилади. Пенсия ёшининг беш йилга камайтирилиши натижасида областимизда 1968 йилнинг ўзида пенсионер колхозчиларнинг сони 17 минг кишига кўпаяди.

Деҳқонлар бахтли турмуш ато қилган Улуғ Октябрдан, жонажон Коммунистик партиямиздан, Совет ҳукуматидан беҳад миннатдор бўлмоқдалар ва халқ хўжалигини янада ривожлантириш ишига тобора кўпроқ ҳисса қўшмоқдалар.

М. ҲУСАНОВ,
иқтисод фанлари кандидати.

ПАХТАЗОР ЮЛДУЗЛАРИ

Бўка районидаги Карл Маркс номли колхознинг чевар теримчилари Б. Шохзодақулова ва Холча Сатторова ўртоқлар.

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхознинг моҳир теримчиси Маҳбуба Раҳматова.

ДАСТУРХОН ЗИЙНАТИ

Инқилобдан илгари шоликорлик Тошкент воҳаси деҳқончилигининг энг қолоқ тармоқларидан бири эди. Чоракорлар не-не машаққатлар билан меҳнат қилиб, гектар бошига 15 центнердан, жуда нари борса 20 центнердан ҳосил олардилар.

Совет ҳокимиятининг 50 йили мобайнида қишлоқ хўжалигининг барча тармоқлари билан бир қаторда шоликорлик ҳам бениҳоя юксалди. Шоликорлар собит одимлар билан олға қараб интилмоқдалар. Ҳозир областимизда шолининг ўртача ҳосилдорлиги гектар бошига 30 центнердан ҳам ошиб кетган. Шоликорларимиз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VIII пленуми қарорлари асосида эл-юртга тағин ҳам кўпроқ гуруч етказиб беришнинг зарур тадбирларини кўрмоқдалар.

Октябрь инқилобидан олдин шоликорлар паст сифатли уруғлик экардилар. Тошкент олимлари Совет ҳокимияти йилларида шолининг бир қанча юқори ҳосилли ажойиб навларини яратдилар. Ана шу навлар ичида энг яхшиларидан бири «УзРОС-59» навидир. Унинг ҳосилдорлиги гектар бошига 60—70 центнерни ташкил этмоқда. Бу нав давлат синовларидан муваффақиятли ўтди. Ҳозир уни кўпайтириш тадбирлари кўрилаяпти.

Шолипояларни осмондан туриб «ўтоқ қилиш» эндиликда афсонавий орзу эмас. Областимиз шоликорлари самолётлар ёрдамида гербицид сепиб, майдонларни ёввойи ўтлардан холи қилмоқдалар. Осмондан туриб «ўтоқ қилиш» натижасида шолипоялардаги саксон процент ёввойи ўт қириб ташланмоқда. Шу туфайли ҳар гектар ер ҳисобига 20 киши-куни иқтисод қилиб қолинаяпти. Янги усулда ўтоқ қилишга сарфланган ҳар бир сўм ҳосилдорликнинг ошиши туфайли 10 сўмлик фойда келтирмоқда.

Областимиз шоликорларининг тажрибаси асосида бу йил республикамизда 7 минг гектардан ортиқ майдондаги шоли осмондан ўтоқ қилинди. Олимларимиз шолипоялардаги қамишларни йўқотадиган дориворларни ҳам топдилар.

Шоликорлик соҳасига яна бир муҳим янгилик кириб келаяпти. Эндиликда шолипоялар осмондан туриб ўғитлана бошланди. Масалан, Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда» колхозининг деҳқонлари бу йил 400 гектар майдондаги шолини самолётлар ёрдамида озиқлантирдилар. Шоликорларимизнинг бу ажойиб тажрибалари ҳам республикамиз бўйлаб кенг қулоч ёябошлади.

Областимиз шоликорлари уруғликларни трактор сеялкалари билан экишга ҳам ўта бошладилар. Бунда ҳар гектар ер ҳисобига 10 сўм иқтисод қилиб қолиш мумкин. Бу тажриба ҳам республикамизга кенг тарқалмоқда. Биргина Қорақалпоғистонда 13 минг гектар майдонга шоли механизмлар билан экилганлиги туфайли 50 минг киши-куни иқтисод қилиб қолинди.

Шоли ҳосилини комбайнлар билан ўриб-йиғиб олиш ҳам деҳқончилигимизнинг энг муҳим янгиликларидан биридир. Бунда меҳнат сарфлари беш баравар камаяди, ҳар гектар шолипоя ҳисобига 48 сўм иқтисод қилиб қолинади.

Бу муҳим янгиликлар шоликорликни бундан буён янада жадал ривожлантиришда катта аҳамиятга эга бўлади.

ОППОҚ ПАХТАМ

Оқ денгиздан шалола тутиб,
Унда кумуш пиёла тутиб,
Пиёлада зар тола тутиб,
Ол тер, дединг жон пахтам.

Ишқинг тортар тонг-саҳардан,
Қўшиқ айтиб шон-зафардан,
Юртга сўзлаб олтин-зардан,
Қувнаб терай, жон пахтам.

Уйиб сени хирмон-хирмон,
Элга берай карвон-карвон,
Сен туфайли марди майдон
Бўлиб юрай, жон пахтам!

Ашурали АҲМЕДОВ.

ДОНИМИЗ—НОНИМИЗ

Тошкент пахтакорлари ҳосилни эрта йиғиб олиш, техникани пахтачиликда кенг жорий қилиш билан маълум ва машҳур бўлмоқдалар. Тошкент сабзавоткорлари, чорвадорлари, донг чиқарган миришкор боғбонлари эл-юрт ғамида турли-туман сабзавот, ширин-шакар мевалар етиштириб эл дастурхонини безамоқдалар.

Дастурхонда ҳамма нарса муҳайё бўлса-ю, лекин нон бўлмаса кўнгил ўрнига тушмайди. Тошкент ғаллакорлари дон-нон етиштириш йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Областимизда дон етиштирмайдиган хўжалик йўқ деса бўлади. Бўкадаги «Кўкорол», Ўрта Чирчиқдаги 1, 2-«Оҳангарон», «Ғаллақудуқ», Тошкент наслчилик совхозлари, Орджоникидзе районидаги «Бўстонлиқ» совхози, Фрунзе номли, «Ленинград», Карл Маркс номли, Юқори Чирчиқдаги «Гулистон», «Коммуна», Калинин номли колхозлар ғаллачиликда ном чиқарган йирик хўжаликлардир.

Областимиз ғаллачиликда катта тажриба орттирган шундай хўжаликларга эга бўлганлиги учун қийин оби-ҳаво шароитида содир бўлган бу йилда ҳам ғалладан мўл ҳосил олишга эришдилар. Азамат ғаллакорлар йиллик планларини шараф билан адо этдилар.

Ҳозир ғаллакорларнинг ишлари ниҳоятда қизғин. Ҳамма хўжаликларда келгуси йил мўл ҳосили учун кузги дон экиш жадал давом этмоқда. Илғор хўжаликлар кузги дон экишни туғаллаш арафасида турибдилар.

— Интилганга зафар ёр, — дейди Орджоникидзе районидаги Фрунзе номли колхознинг раиси Фозил Розов, — шунинг учун колхозчиларимиз астойдил ҳаракат қилиб ҳозиргача 1000 гектар ерга кузги ғалла экиб бўлдилар. Яна 300 гектар ерга уруғ эксак маррани эгаллаймиз. Бу бизнинг эл дастурхонига атаган донимиз—нонимиз бўлади.

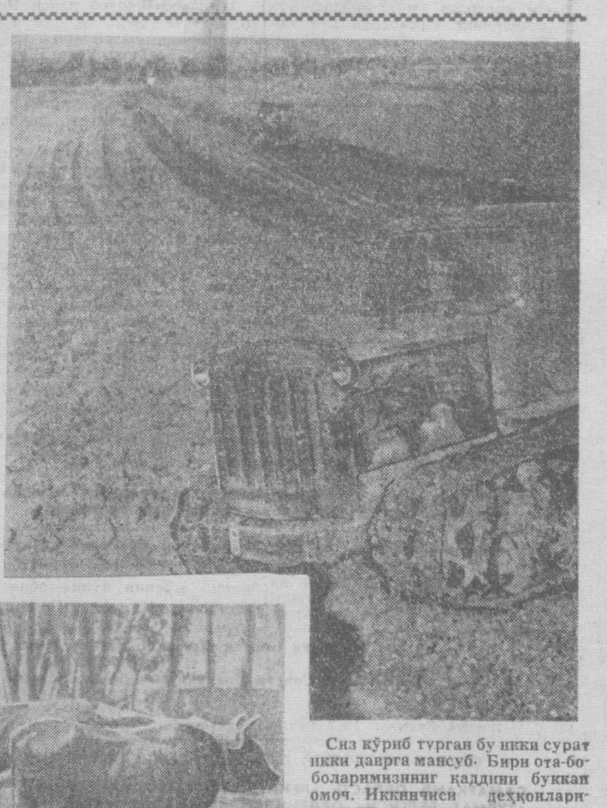

Сиз кўриб турган бу икки сурат икки даврга мансуб. Бири ота-боболаримизнинг қаддини букқан омоч. Иккинчиси деҳқонларимизнинг оғирини енгил қилган қудратли трактор. Ўтмишда деҳқонлар омоч-бўйинтуруқ билан ишлар, азоб, уқубат билан ҳосил етиштирар эдилар. Ҳозирда эса деҳқонларимиз ер ҳайдайдиган, экинларни парвариш қиладиган мукаммал техникага эгалар.

РАВНАҚ ТОПМОҚДА

Октябрнинг 50 йиллиги

САБЗАВОТ

КАНОП

ШОЛИ

ЧОРВА

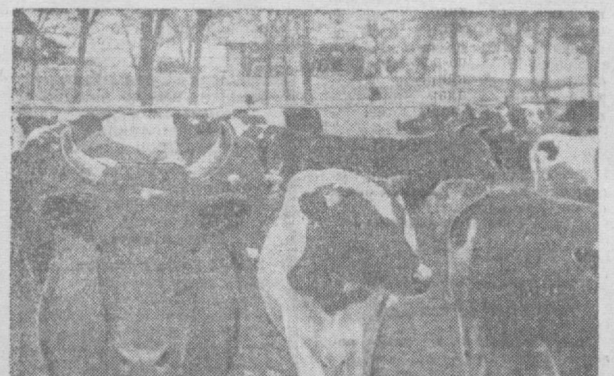

САБЗАВОТЧИЛАР СУЛОЛАСИ

ТОШКЕНТДА қадим замонлардан бери сабзавот етиштириб келинади. Ўрта Осиё Россияга қўшилганидан кейин бу ўлкада турли хил сабзавот маҳсулотларини етиштиришга ҳам жиддий эътибор билан қарала бошлаган. Кўпни кўрган қариялар Максим Левицкийни ҳали-ҳали яхши эслайдилар. Бу одам биринчи Тошкент парникчиси бўлган эди. Максим Левицкий Паркентда икки гектарга яқин майдонда парниклар ташкил қилиб, биринчи марта помидор ва карам кўчатларини етиштирган.

Унинг муваффақияти кўплаб деҳқонларни ҳайратга солган. Шундан кейин ўнлаб деҳқонлар унинг ҳузурига бориб сабзавот етиштириш тажрибасини ўрганганлар. Максим Левицкийнинг шогирдларидан бири Абдулла Юсупов бундан 60 йил муқаддам биринчи ўзбек парнигини ташкил этади. У ўзининг бутун умрини сабзавотчиликни тараққий топтиришга бағишлади. Абдулла отанинг ташаббуси билан ҳозирги Свердлов номли колхозда қурилган парник хўжалигида кўплаб турли-туман сабзавот маҳсулотлари етиштирилаяпти.

Абдулла ота ўз касбини ўғли Одилга ҳам ўргатган. Ҳозир 72 баҳорни кўрган Одил ота Абдуллаев — республикада хизмат кўрсатган агроном. У Ўзбекистон сабзавотчилик илмий-текшириш институтининг парник хўжалигига бошчилик қилаяпти.

Ўтган асрнинг 80-йилларида Тошкент яқинига болгариялик деҳқонлар кўчиб келишади. Сабзавотчиликнинг миришкори бўлган бу деҳқонлар ўзлари билан бирга қалампир, помидор, рангли карам ва бошқа экинларнинг уруғларини олиб келишади. Шундай қилиб, Тошкент яқинида машҳур «Болгар огороди» бунёдга келади. Областимиз территориясига кўчиб келган тунган ва татарлар редиска, картошка ва бошқа сабзавот экинлари экишни расм қиладилар. Шундай қилиб, Тошкент республиканинг сабзавотчилик марказига айланади.

Лекин, инқилобга қадар бу соҳа жуда суст ривожланган эди. Шаҳар атрофида сабзавот етиштирадиган деҳқонлар ҳатто омочга ҳам зор эдилар. Улар ўз ерларини фақат кетмон билан ишлардилар.

Совет ҳокимияти дастлабки йилларданоқ бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан бир қаторда сабзавот маҳсулотларини етиштиришни кўпайтиришга ҳам жиддий эътибор бера бошлади. Айниқса, биринчи беш йилликлар даврида сабзавотчилик жадал ривожлана бошлади. Колхоз ва совхозларнинг катта-катта майдонларига турли хил сабзавот экинлари экилди. Деҳқончиликка техника кириб кела бошлади.

1933 йилда Қуйлиқда сабзавот ва картошка экинлари тажриба станцияси ташкил этилди. Бу станция кейинчалик илмий-тадқиқот институтига айлантирилди. Бу ерда сабзавотчиликнинг илмий асослари ишлаб чиқилди. Тошкент олимлари бутун Ўзбекистоннинг сабзавотчиларини мўл ҳосил етиштиришга ўргата бошладилар.

Ҳозирги пайтда областимиз сабзавоткорлари шаҳарлик меҳнаткашларнинг дастурхонини сабзавот маҳсулотлари билан тўла таъминлашдек катта вазифани ўз зиммаларига олганлар. Улуғ Октябрнинг шонли 50 йиллигида улар эл дастурхонига 235 минг тонна сабзавот, 76,6 минг тонна қовун-тарвуз, 92,6 минг тонна картошка етказиб бериш, ҳар гектар ердан камида 165 центнердан сабзавот, 178 центнердан қовун-тарвуз, 118 центнердан картошка ҳосили олишга қатъий қарор қилганлар. Бу юксак мажбурият шараф билан бажарилаяпти.

Ҳозирги пайтда тошкентлик уста сабзавоткорларнинг номи бутун республикамизга тарқалган. Сабзавотчиликни комплекс механизациялаштиришнинг курашчиси бўлган Н. Муҳиддинов ўз муваффақиятлари билан барча сабзавоткорларга ўрнак кўрсатмоқда. Калинин районидаги «Қорасув» совхозининг ўртоқ Муҳиддинов раҳбарлик қилаётган участкасида сабзавот етиштириш билан боғлиқ бўлган ишларнинг асосий қисмини механизмлар бажараяпти.

Кейинги йилларда сабзавот майдонларида энг янги, юқори унум билан ишлайдиган механизмлар пайдо бўлди. Кўчат ўтқазадиган, уруғ экадиган, ҳосилни йиғиштириб оладиган машиналар, комбайнлар, оловли культиваторлар ана шулар жумласидандир.

Тошкентга ҳар йили республикамизнинг барча областларидан сабзавоткорлар келиб, илғор тажрибаларни ўрганиб кетадилар. Областимизда «Қишки сабзавотчилик фабрикаси» деб аталадиган теплица-парник шаҳарчалари қурилиши бошлаб юборилди. Келгуси йилдан бошлаб бу фабрика қишда ҳам ёздагидек мўл-кўл сабзавот етказиб бера бошлайди.

Яқинда болгариялик олим Радислав Иванович Радев Тошкент сабзавоткорларининг меҳмони бўлган эди. Ўшанда у ўзининг ўзбек ҳамкасабаларига шундай деган эди:

— Бир вақтлар бизнинг болгариялик сабзавоткорлар сизларга устозлик қилишган эди. Эндиликда эса болгариялик сабзавоткорлар тошкентликлардан анча-мунча тажриба ўргансалар арзийдиган бўлиб қолди.

М. СКВОРЦОВ,
агроном.

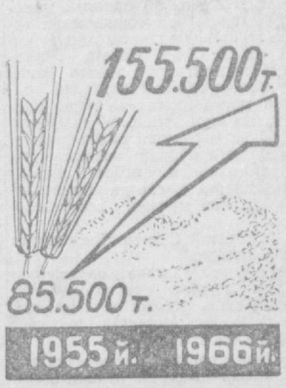

Ғаллачилик ўсишда

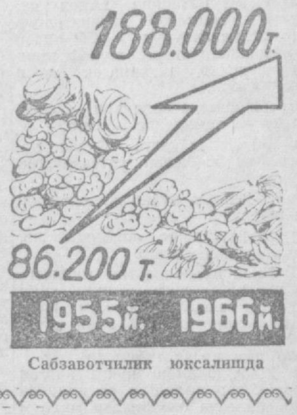

Сабзавотчилик юксалишда

ЗАМОН ВА ДЕҲҚОН

ДЕҲҚОН ўтмишига назар ташлайди. Эҳе, жуда-жуда оғир эди ҳаёти. Қуроли омоч, улови от-ҳўкиз. Бойнинг уйида қарол, даласида чоракор. Елкаси ямоқ тўн эгнида, оёғида йиртиқ чориқ. Бел букарди, тер тўкарди.

Биз деҳқонларимизнинг ўтмишини расмларда кўриб, тарихдан ўқиб биламиз. Эшагига яраша тушови, деганларидек ўша вақтда деҳқон оладиган маҳсулот бугунги кўкўпар хирмонларимиз олдида дарёдан томчи. Нега? Чунки, эртадан кечгача омоч устида қаддини букиб ер ҳайдар, ҳатто ҳўкиз чарчаганда унга далда бўлсин деб омоч суришарди. Шунда ҳам даромаднинг улгуржиси бойлар омборига тегирмон новидек оқар, бечора деҳқонга эса чак томарди. Қора ўтмишнинг аччиқ-сучугини тотиб кўрган, бугунги кунда бола-чақасининг давлатида пири бадавлат кун кечираётган отахон билан гаплашиб қолдик.

— Ҳа, қадимги аҳволимизни сўраяпсизми, — дейди отахон оппоқ соқолини сийпаб, сийрак тишларини кўрсатиб истеҳзо билан илжаяркан, — ярамни янгилаб нима қилардиларингиз. Отам, акам, мен бир бойнинг ерида ишлардик. Онамиз, келинойиларимиз бой уйининг оқсочлари эди. Бойнинг ўғиллари, келин-кертаклари ишлашмасди. Бизнинг қорнимиз тўйиб нон емасдик, уларнинг емиши қази-қарта эди. Эгнимиз ялчиб кийим киймасдик, улар шоҳи-атласга ўралиб юришарди. Қани айтинг, бойликни ким яратарди? Биз. Роҳатини ким кўрарди? Улар!

Ота чойдан ҳўплайди. Ўзини босиб олиш учун бироз индамай қолади.

— Ўтмиш азоб-уқубатларини билолмаган одам бугунги кунимиз қадрига етмайди, — давом этади у, — қайси куни далага айланиб чиқиб қолдим. Агроном билан звеновой жанжаллашаяпти. Звеновой бизга кучлироқ трактор беринг дейди, униси бўлса уста механизатор деган номинг бор, қўлингдан келса мана шунисини яхши ишлатгинда, дейди. Бир паст ажабланиб турдим, кейин чидолмадим.

— Ҳа, ҳа, ҳали шунақа бўлиб кетдингизми, — дедим звеновойга яқинлашиб, — ота-бобомиз омоч-бўйинтириққа қаноат қилган бўлса-ю, сен бўлсанг, дейишимни биламан, звеновой ёнимга келиб: «Рўзибой ота, сиз бизнинг ишимизга аралашманг, у давр омоч даври эди, ҳозир бошқача деди. Тилим калимага келмай қолди...

Деҳқон аҳволи революциядан илгари шунақа эди. Октябрь қуёши бошимизга нур сочгач хонадонимиз обод, ҳақ-ҳуқуқимиз ўзимизники бўлди.

Ер — камбағал деҳқонларга! Бу сўз бир умр ўз ерига эга бўлишни орзу қилиб келган деҳқон учун бугунги кунда ойга одам қўндириш билан баробар қувончли, ҳаяжонли воқеа эди.

Ер-сув, от-улов, трактор (омоч-бўйинтириқ эмас) эгаси бўлган деҳқон «тупроғинг кўзимизга тўтиё» деб ишга кириишиб кетди. Лекин бундоқ қараса якка ҳол бўлиб ишлаб хирмонни катта қилиб бўлмайди. «Якка отнинг чанги чиқса ҳам, донги чиқмайдиган». Аввалига ширкат, кейинроқ бориб коллектив бўлиш ҳаракатига тушиб қолди деҳқонларимиз.

Ҳали коллектив хўжаликлар ҳамма жойда қарор топмаган ўттизинчи йилларда «Қизил Ўзбекистон» газетаси шундай деб ёзган эди.

«... Ўрта Чирчиқ бўйича 31 октябргача йиллик план 30,62 процент бажарилди. Секторлар бўйича: камбағаллар 1205 тонна, ўрта ҳоллар 295 тонна, муштумзўрлар эса (қаттиқ топшириқ бўйича) 51 тонна пахта топширдилар...»

Бундан ўттиз олти йил муқаддам қишлоқлардан ёзилган хабарлар мазмуни мана шундай эди. Яқинда биз Ўрта Чирчиқдан олган хабаримизда бундай дейилади:

«Районимиз колхозлари, Киров номли совхоз ишчилари Октябрнинг 50 йиллик юбилейи шарафига фидокорона меҳнат қилиб она-Ватанга пландаги 51.380 тонна ўрнига 57.600 тонна пахта етказиб бердилар. Мўлжалдаги 30.000 тонна ўрнига 40.000 тоннага яқин пахтани машиналарда териб олдик».

Бу рақамлар бугунги деҳқонларимизнинг меҳнат натижалари!

Деҳқонларимиз пахта теримини машиналаштиришни жуда кўп вақтлардан бери орзу қилиб келадилар. Бу йўлда уларга ишчилар синфи, олимлар кўмакдош бўлганлар. Далаларимизда даставвал Американинг «Турман вакуум»и ишлатилган бўлса, кўп ўтмай ўзимизнинг «Сасмех вакуум»га, яъни Янгийўл яқинидаги Ўрта Осиё машина синаш станциясида бунёд этилган терим машинасига эга бўлганмиз. Тўғри, ўша вақтдаги терим машиналари «замонига яраша» эди. Нима демоқчимиз. Кекса деҳқонларнинг таърифлашича ўша «Вакуум» машиналарининг иккита ичаксимон пахта териш шланглари бўлган. Ҳар иккаласини учтадан олти киши ушлаб олиб ишлатган. «Вакуум»нинг учи очилган пахтага рўпара қилингач, уни сўриб оларкан. Шу олти теримчи ва бир тракторчи бир кунда 550—600 килограмм пахта тераркан.

— Шунча одам қўлда терганда ундан кўп термайдими, — ҳикоя қилувчи кекса деҳқондан сўраймиз.

— Албатта кўп теради, — дейди у, — лекин у машинада...

У замон деҳқонлари бугунги кунда биз ишлатаётган терим машиналарини орзу қилардилар, албатта. Агар ёмон бўлса ҳам машинани ишлатишга иштиёқи бўлмаганда, яъни «шу ҳам машинами» деб қўлда тераверганларида, балки машина туғилмай, вояга етмай қолиб кетармиди. Ўша бобо деҳқон давом этади.

— Дарахт кўчатдан катта бўлади. Тўрт кишининг қучоғи етмайдиган анави чинор ерга чивиқлигида экилган. У қачон катта бўла қоларди, деб ёшлигида парвариш қилмасангиз, ҳозиргидек соясида ўтиролмасдик...

Ўша вақтдаги газеталарнинг хабар беришига қараганда, биринчи терим машиналари 1931 йилда пахта далаларида синаб кўрилган. Мана шунча йилдан бери терим машиналарини такомиллаштириб келамиз. СХМ-48 далага чиққанда аввалига ҳаммамизга ёқди, аммо пахтани кўплаб тўкиб юборишини кўриб деҳқон меҳнатига ачинди. Кейинроқ СХМ-48М чиқди. Бу ҳам унча қаноатлантирмади. Ундан сўнг СХС ихтиро этилди. Бунинг ҳам техникавий камчиликлари топилди.

Мана энди қувонч билан айтиш мумкин, деҳқоннинг кўнглидаги машина далаларимизда жавлон ураяпти. Икки қаторлигига қаноат қилмаяпмиз, тўрт қаторлигини сўраяпмиз, униси ҳам камлик қилиб қолди, олти қаторлиги пайдо бўлди. Эшитгандирсиз, Сирдарё шунқори Жавод Кўчиев шунақаси билан бир кунда 40 тонна пахта терибди!

Ерни трактор ҳайдайди, экинни трактор экади, эгатни трактор олади, яганани трактор қилади, дорини трактор сепади, чеканка тракторда бажарилади, ғўзани трактор билан культивация қиламиз. Пахтани машина теради, кўсак териш машинада бажарилади, кўсакни машина чувийди, ғўзапояни машина билан юламиз, пахтани машина ташийди. Хўш, яна қандай юмуш қолди? Ҳа, дарвоқе, ўзимиз ҳам машинада юрамиз.

Шунақа, ўтмишда омоч ҳайдаган деҳқонларимиз бугун машинага хўжайинлар. Омочдан космосгача етиб келдик!

Замон ривожи қудратли куч билан юксалишда. Деҳқон ҳам худди шундай, ўсиш, улғайишда. У замон билан ҳамоҳанг қадам ташламоқда. Умумхалқ байрами — Октябрь тантаналари кунида мўл-кўл маҳсулот карвони билан шаҳдам қадам ташлаб келмоқда!

С. МАҲКАМОВ,
Б. ХАЛИЛОВ.

НОЗ-НЕЪМАТЛАР

Улуғ байрам яқинлашаётган шу кунларда биз деҳқонлар ўтмишга назар ташлаймиз. Ўтмишдаги деҳқон ёзин-қишин меҳнат қилиб тўйиб нон емас, тузукроқ кийим-бош ҳақида ўйламас ҳам эди. Тер тўкиб етиштирган ҳосилининг деярлик ҳаммаси бойларнинг омборига тушиб, ўзига қолган қисми эса тирикчиликка аранг етарди.

Эндичи, ер деҳқоннинг ўзиники, етиштирган, маҳсулоти ҳам. Ҳозирги деҳқон қанчалик баракали меҳнат қилиб кўпроқ маҳсулот етиштирса, ўзи ҳам шунча кўпроқ моддий манфаатдор бўлади.

Агар бу ҳақда ўз хўжалигимиз мисолида гапирадиган бўлсак, ютуқларимиз қувончли. Ўтмишда деҳқон бойлар ерида ҳамма ишни қўл билан, кетмон билан бажарарди. Буюк Октябрь ғалабаси ана шу биз деҳқонларга ер берди, коллектив хўжаликка айлантирди, ерни ҳайдашдан тортиб, етиштирилган маҳсулотни йиғиб-териб олишгача бўлган ҳамма ишларни бажарадиган кучли машина ва механизмлар билан таъминлади. Хоҳ далачиликда бўлсин, хоҳ чорвачиликда бўлсин ана шу техникадан муваффақиятли фойдаланиб арзон маҳсулот етиштириб, кўпроқ даромад олинмоқда.

Хўжалигимиз аъзолари Улуғ Октябрь олдидан бошланган социалистик мусобақага қўшилиб юбилей йилида қишлоқ хўжалигининг ҳамма соҳалари бўйича олган мажбуриятларини шараф билан бажардилар.

Тайёрлов пунктларига сабзавоткорларимиз пландаги 2790 ўрнига 3200 тонна, 800 тонна қовун-тарвуз ўрнига 820 тонна, 1500 ўрнига шу кунгача 1700 тонна картошка етказиб бердик. Чорвадорларимиз ҳам баракали ишлашди. 421 тонна ўрнига давлатга 439 тонна сут топшириб шу кунларда қўшимча мажбурият ҳисобига маҳсулот сотилмоқда. Сабзавоткорларимиз эса келгуси йил мўл ҳосили учун ерни шудгорлаш ишларини бошлаб юборишди.

Н. САИДОВ,
Калинин районидаги Навоий номли колхоз раиси.

МЕХАНИЗАЦИЯ-ҚАНОТИМИЗ

Машинага меҳр қўйган деҳқон кам бўлмаяпти. Машина унинг ҳосилини ҳам, обрўсини ҳам, моддий манфаатдорлигини ҳам ошираяпти, мушкулини осон қилаяпти.

Совхозимиз меҳнаткашлари давлатга пахта топшириш йиллик планини қисқа муддатда тўла адо этишга муваффақ бўлдилар. Мамлакат бизнинг совхозимиздан 7150 тоннадан ортиқ «оқ олтин» қабул қилиб олди. Ана шу ҳосилнинг ҳаммаси биринчи сортларга топширилди.

Улуғ Октябрнинг шонли юбилейини пахтачиликни комплекс механизациялаштиришда янги босқични эгаллаш билан кутиб олишга бел боғлаган совхозимиз пахтакорлари бу йил машиналардан жуда унумли фойдаланмоқдалар. Далаларда мавсумнинг биринчи кунлариданоқ бетиним ишлай бошлаган «зангори кема»лар терим суръатига суръат қўшди. Ана шунинг натижасида пахта тайёрлаш плани ўтган йилдагига нисбатан 15 кун барвақт бажарилди.

Дала гвардиячиларимизнинг зўр ғайрат кўрсатиб ишлаётганликлари туфайли совхозимиз ҳозиргача машина терими йиллик планини бир ярим ҳисса ортиғи билан бажарди. Давлатга топширилган жами пахтанинг 82 процентидан кўпроғи фақат машиналар билан териб олинди. Совхозимиз тарихида ҳали бунчалик кўрсаткичга эришилмаган эди.

Механизаторлардан Мирзабек Шерматов, Зиёдулла Худойбердиев, Аким Мирзақулов, Михаил Ковешников, Турғун Деҳқонов, Пўлат Набиев, Ота Абаев, Жўрабой Азимов, Ревки Велиюлаев сингари ўртоқлар бошлиқ звенолар пахта тайёрлаш планини 10—15 иш кунида бажаришга муваффақ бўлган эдилар. Бугунги кунга келиб эса улар совхозимизда биринчилар қаторида юбилей йили социалистик мажбуриятларини ҳам шараф билан бажариб, катта байрамга муносиб тухфа ҳозирладилар.

Совхозимиз пахтакорлари Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини тағин ҳам каттароқ муваффақиятлар билан кутиб олиш мақсадида йиғим-теримни жадал давом этирмоқдалар.

Т. НАБИЕВ,
«Оққўрғон» совхозининг директори.

Каноп етиштиришнинг ўсиши

МАРД ПАХТАКОРИМ

Мард пахтакор, ғайратингга тасанно,
Донг таратдинг, шуҳратингга тасанно.

Сен «суворийлар»га бош-саркардасан,
Яша шоввоз, журъатингга тасанно.

Қўлларинг рулда, кеманг тинмай сузар,
Дур теришда суръатингга тасанно.

Қад кўтарди беҳисоб олтин тоғи —
Армуғон эт давлатингга, тасанно.

Кутмайин куз, дам ғаниматдур, дея
Зафар қучган меҳнатингга тасанно.

Аҳли меҳнат сендан ўрнак олғуси,
Элу-юртга ибратингга тасанно.

Ҳорма, бор бўл, дейди Деҳқон бир умр,
Айтсам арзир ҳимматингга тасанно!

Тўхтамурод ДЕҲҚОНИЙ.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН АМНИСТИЯ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги муносабати билан ва социалистик гуманизм принципларига амал қилиб, СССР Олий Совети Президиуми жамият учун катта хавф туғдирмайдиган жиноятларни биринчи марта қилган ва яхши хулқи ҳамда меҳнатга соф виждонли муносабатда бўлиши билан жамият олдидаги айбини ювишга интилганликларини исбот қилган гражданларга нисбатан амнистияни қўлланиш мумкин деб ҳисоблайди.

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

1. Икки йилгача озодликдан маҳрум этишга ёки озодликдан маҳрум этиш билан боғланмаган жазога ҳукм қилинган шахслар жазодан озод қилинсин.

2. Беш йилгача бўлган муддатга озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинган қуйидаги шахслар жазодан озод қилинсин:

а) Совет Ватанини ҳимоя қилишдаги жанговар ҳаракатларда қатнашганлиги учун СССР орден ва медаллари билан мукофотланган шахслар, шунингдек уруш инвалидлари;

б) 17 ёшгача болалари бўлган аёллар ва ҳомиладор аёллар;

в) 60 ёшдан катта бўлган эркаклар ва 55 ёшдан катта бўлган аёллар;

г) 16 ёшгача бўлиб жиноят қилган шахслар;

д) эҳтиётсизлик орқасида жиноят қилган шахслар.

3. Икки йилдан ортиқ муддатга озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинган шахслар жазоси жазо муддатининг ушбу фармон кучга кирган кунгача ўтилмаган қисмининг ярми қисқартирилсин.

4. Ушбу фармон кучга кирган кунга қадар қилинган ва қонунда икки йилгача озодликдан маҳрум этиш тарзида жазо бериш ёки озодликдан маҳрум этиш билан боғланмаган жазо бериш кўзда тутилган жиноятлар тўғрисида, шунингдек ушбу фармоннинг 2 моддасида кўрсатилган шахслар томонидан қилинган ва қонунда беш йилгача озодликдан маҳрум этиш тарзида жазо бериш кўзда тутилган жиноятлар тўғрисида терговда бўлган ҳамма ишлар ва судда қаралмаган ҳамма ишлар тўхтатилсин.

Ушбу фармон кучга кирган кунга қадар қилинган ва қонунда икки йилдан ошиқ муддатга озодликдан маҳрум этиш билан жазолаш кўзда тутилган жиноятлар тўғрисидаги, шунингдек ушбу фармоннинг 2-моддасида кўрсатилган шахслар томонидан қилинган ва қонунда беш йилдан ортиқ муддатга озодликдан маҳрум этиш билан жазолаш кўзда тутилган жиноятлар тўғрисидаги ишлар бўйича амнистияни қўлланиш ҳақидаги масалани суд ушбу фармоннинг 1, 2 ва 3-моддаларига мувофиқ ҳал этади.

5. Ушбу фармоннинг 1, 2 ва 3-моддаларида кўрсатилган шахслар жазолашнинг сургун ва бадарға қилиш тарзидаги қўшимча тадбирларидан озод қилинсин.

6. Амнистия қуйидаги шахсларга нисбатан қўлланилмасин:

а) давлатга қарши қилинган жуда хавфли жиноятлар учун, шунингдек «Давлатга қарши жиноят учун жиноий жавобгарлик тўғрисида»ги СССР Қонунининг 14, 14^{1}), 15, 16, 17, 23, 24 ва 25-моддаларида, «Ҳарбий жиноят учун жиноий жавобгарлик тўғрисида»ги СССР қонунининг 2-моддаси «А» ва «Б» пунктларида, 4-моддасида, 6-модданинг «А» пункти, 11-модданинг «А» ва «В» пунктлари, 13-модданинг «А» пункти, 19-модданинг «Д» пункти, 21-модданинг «А» ва «В» пунктларида кўзда тутилган жиноятлар учун озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинганлар;

б) Қасддан ўлдириш учун, зарур мудофаа чекидан ошиб кетганда ёки жуда ҳаяжонли ҳолатда ўлдириш бундан мустасно; қасддан баданни оғир жароҳатлаш, зарур мудофаа чекидан ошиб кетганда ёки жуда ҳаяжонли ҳолатда қилинган жароҳатлаш бундан мустасно; милиция ходими ёки халқ дружиначисининг жонига тажовуз қилганлик; зўрлаш; давлат ёки жамоат мулкини такрор марта ўғирлаганлик ёки кўп миқдорда ёхуд жуда кўп миқдорда ўғирлаганлик; ўт очиш қуролини, ўқ-дори ёки портловчи моддаларни ўғирлаганлик; босқинчилик; талончилик; гражданларнинг шахсий мулкини такрор ўғирлаганлик; пора олиш, пора бериш ёки пора беришда воситачилик қилганлик; қасддан безорилик қилиш, жамоат тартибини группа бўлиб қўпол равишда бузишни ташкил қилиш ёки унда актив қатнашиш; наркотик моддаларни тайёрлаш, сотиш ёки сотиш мақсадида сотиб олиш; балоғатга етмаганларни жиноий ишларга жалб этганлик учун озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинган шахслар;

в) жуда хавфли рецидивистлар деб ҳисобланган, шунингдек қасддан жиноят қилганлик учун илгари ҳукм қилингани ҳолда яна қасддан жиноят қилган ва жинояти учун озодликдан маҳрум этиш тарзида жазо белгиланган шахслар;

г) суд томонидан белгиланган жазо муддатини тўла ўташдан олдин амнистия бўйича, айбини кечириш тартибида, шартли-муддатидан илгари ёки бошқа асосларга кўра илгари қамоқдан озод қилингани ҳолда яна қасддан жиноят қилган шахслар;

д) жазони ўташ вақтида режимни қасддан бузган шахслар.

7. Ушбу фармон кучга кирган кунга қадар маъмурий тартибда жазоланадиган ножўя ишларни қилган шахслар яхши хулқли ва меҳнатга соф виждон билан муносабатда бўлганлари тақдирда, жазо чораларидан озод қилинсин.

8. Ушбу фармон эълон қилинган кундан бошлаб кучга киради.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1967 йил 31 октябрь.

Қишлоқларимиз йил сайин ўзгариб маданий бўлиб бормоқда. Суратда (чапда) колхоз қишлоқларидаги кўчалардан бирини кўриб турибсиз.

Машҳур соҳибкор Ризамат ота Мусамуҳамедовни ҳамма танийди ва унинг табаррук номини ҳурмат билан тилга олади. Унинг ўғли Карим ўз отасининг касбини эгаллаган. Карим ҳозир Р. Р. Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-текшириш институтининг илмий ходими бўлиб ишламоқда. Суратда: Ризамат ота ўз ўғиллари Раҳим ва Каримлар билан боғларида етиштирилган узумни кўздан кечиришмоқда.

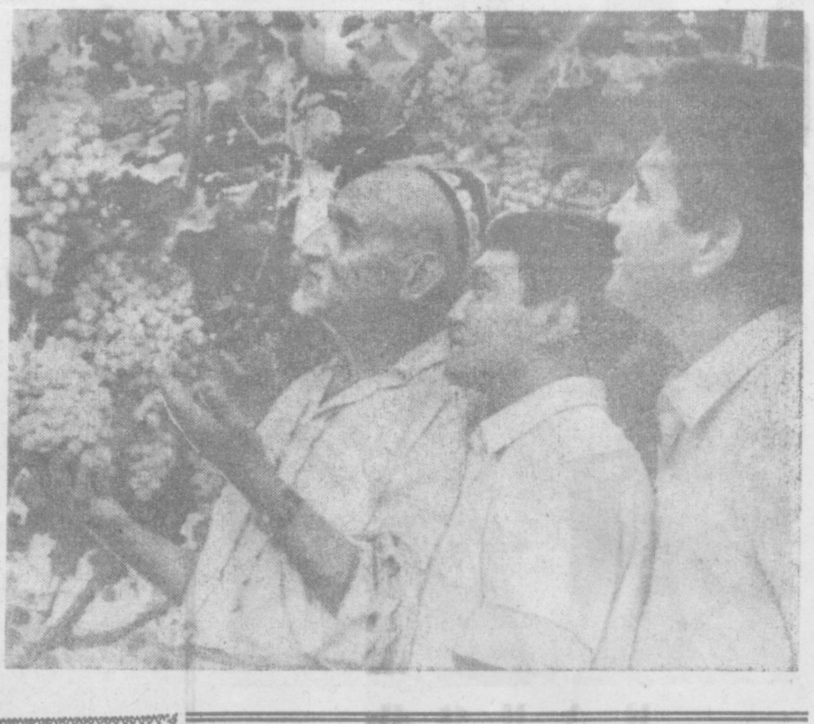

БАЙРАМ ДАСТУРХОНИГА

Эл қатори бизнинг ошхоналар тресты коллективимиз ҳам улуғ сана — Октябрнинг 50 йиллик тўйини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб оляпти. Байрам арафасида бир қатор юбилей объектлари ишга тушди, намунали-кўргазмали ошхоналар ташкил этилди, таомлар сифати ва тури яхшиланди.

Ленин район ошхоналар тресты коллективи ўзаро социалистик мусобақани авж олдириб, ўн ойлик планни 18 октябрдаёқ ошириб бажарди. Ҳозир трест ноябрь ойининг иккинчи ярми ҳисобига ишламоқда.

Электрон техника заводида 100 ўринли миллий таомлар ошхонаси, 31, 94, 154-мактабларда ҳар бири 40 ўринли ошхоналар, пластмасса буюмлари заводида буфет, Ц-7 кварталида 500 кишига мўлжалланган фестиваль ошхоналари ишга туширилди. Куни кеча ремонт механика заводи ва «Авторемзавод»да янги ошхоналар хўрандаларга хизмат қилабошлади. Бу барча ошхоналар зарур жиҳозлар билан таъминланган.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бирлашган нашриётидаги 12-ошхона ва «Буратино» кафеси муттасил товар обороти плани ва молиявий ишлаб чиқариш кўрсаткичларини ошириб бажариб келяпти. Ошхона ва кафе ошпазлари таомларнинг мазали бўлишига ва турини кўпайтиришга алоҳида эътибор беришмоқда.

Трест технологлари ва уста ошпазлар янги юбилей таомларини тайёрлашди. Бу янги таомлар трест кулинария советининг тасдиғидан ўтди. Яқинда «Буратино» кафесида ана шу янги таомлар хўрандаларга тортилди. Юбилей таомлари конференциясида барча ошхоналарнинг бош ошпазлари, ошпаз бригадирлари қатнашди. Беҳи ва қовоқдан тайёрланган таомлар айниқса манзур бўлди.

Октябрь байрами шарафига бир қатор ошхоналарда икки авлод учрашувлари ўтказилди. Манжара кўчасидаги 5-ошхонада 154, 158, 175-мактабларнинг ўқувчилари революция ветеранлари билан учрашдилар. Дастурхон атрофида қизиқарли суҳбат анчагача давом этди. «Буратино» кафесида ўқувчиларнинг кекса большевиклар билан учрашуви бўлди. Кекса партия аъзолари Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун олиб борилган шиддатли курашлар ҳақида ёшларга сўзлаб беришди.

Байрам кунлари трестимиз шаҳарликлар дастурхони учун ўнлаб турли ярим фабрикатлар ва таомлар тайёрлаб беришади. 1 ноябрдан бошлаб трестнинг барча ошхоналарида кулинария ярим фабрикатлари, миллий ва кондитер маҳсулотларининг турли хиллари бўйича савдо виставкалари ташкил этилади.

Манжара кўчасидаги 5-ошхонада, «Болгарские огороди» кўчасидаги 7-ошхонада, Локомотив кўчасидаги 11, Правда Востока кўчасидаги 12, уй қурилиши комбинати массивидаги 15-ошхоналар ва «Буратино» кафесида «Маданий хизмат бюролари» ташкил этилган. Бу бюролар аҳолидан гўшт, балиқ, мевалардан тайёрланган ярим фабрикатлар, кулинар ва кондитер маҳсулотлари бўйича заказлар қабул қилади.

Трест Октябрь 50 йиллиги шарафига аҳолига хизмат қилишнинг яна бир янги формасини ўйлаб топди. «Буратино» кафесида бошқа шаҳарда яшовчи кишилардан Тошкентда яшовчи қариндош-уруғлари, ёру-дўстлари учун, байрам дастурхонига турли тортлар тайёрлаб бериш бўйича ҳам заказлар олинади. Бу совға заказчининг илтимосига кўра истаган вақтда хоҳлаган адресга элтиб берилади.

Байрам дастурхонини мазали таомлар билан тўлдириш ниятида трестимиз томонидан 70 дан ортиқ жойда ярим фабрикат маҳсулотлари билан савдо қилинади.

Трестимиз ошпазлари байрам кунларида маҳкам бел боғлаб, шаҳарликларга сидқидилдан хизмат қилиш ниятидалар.

И. ШАМСИЕВ,
Ленин район ошхоналар трестининг директори.

МУҲИМ ТАДҚИҚОТ

Халқ хўжалигида атом энергияси, касалликларни аниқлаш ва даволашда эса радиоактив моддалар кенг қўлланилаётгани муносабати билан ионлаштирувчи радиация (нур)нинг одамга таъсир этиш доираси ҳам кенгаймоқда. Хўш, нервга радиация таъсир эта оладими? Бу савол биологларни ҳам, медицина олимларини ҳам кўпдан бери қизиқтириб келади. Бир группа олимлар нерв системаси нур таъсирига чидамли деб даво қилса, иккинчи группа олимлар буни рад этардилар. Хуллас, нерв системасига радиациянинг таъсир этиши чигал масала бўлиб қолмоқда эди.

Тошкент Давлат медицина институтининг доценти Н. К. Аҳмедов ана шу масалани ойдинлаштиришга бел боғлади. Ёш ўзбек анатоми беш йилдан зиёд тадқиқотлар олиб борди: лаборатория ҳайвонлари ва қуёнларга рентген нурларини турли дозада таъсир эттириб, узоқ тажрибалар ўтказди. Олимнинг кўп йиллик тадқиқотлари муваффақиятли чиқди. Радиация нерв системасига айтарлик таъсир кўрсатиб, нервлардаги регенерация ва дегенерация процессларини ўзгартириб юборар экан.

Яқинда ТошМИ Бирлашган илмий кенгашида доцент Н. К. Аҳмедов шу масалага бағишланган докторлик диссертациясини ёқлади. Расмий оппонентлар — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор Б. А. Стекольников, медицина фанлари докторлари, профессорлардан У. О. Орипов, Д. Х. Ҳамидов диссертантнинг ишига юқори баҳо беришди. Бирлашган илмий кенгаш доцент Н. К. Аҳмедовга медицина фанлари доктори илмий даражасини беришга якдиллик билан қарор қилди.

Истеъдодли ёш ўзбек анатоми Н. К. Аҳмедов докторлик диссертацияси асосидаги бу илмий асарини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига бағишлади.

В. РАҲИМОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОҚЕАЛАР

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ҲИНДИСТОНДА

ДЕҲЛИ, 31 октябрь. ТАСС мухбири Н. МАРКОВ хабар беради: Маданий алоқаларни ривожлантириш бўйича Ҳиндистон-Совет жамиятининг таклифига биноан совет-ҳинд маданий алоқалар жамияти делегацияси бугун Деҳлига келди. Делегацияга жамият президенти, СССР Фанлар Академияси бош ботаника боғининг директори академик Н. В. Цицин бошчилик қилмоқда. Делегация Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги муносабати билан ҳинд-совет жамияти ўтказаётган тадбирларда қатнашади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Рихси Сахибоев бошчилигидаги чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамияти делегацияси ҳам ҳинд-совет маданий алоқа жамияти таклифига биноан шу самолёт билан Деҳлига келди.

Рихси Саҳибоев ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: яқиндагина Ўзбекистонда ҳинд санъати декадаси катта муваффақият билан ўтган эди. Биз ҳинд халқи намояндаларини ўзбеклар диёрида энг азиз меҳмон сифатида кутиб олган эдик. Бизнинг делегациямиз Ҳиндистонга жавоб визити билан келди ва Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига бағишлаб ўтказиладиган ўзбек маданияти фестивалида иштирок этади.

НАПАЛМ БОМБАЛАРИДАН КИМЛАР ФОЙДАЛАНМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, 1 ноябрь. (ТАСС). Пентагоннинг берган хабарига қараганда «Доу кемикль» деган химия компанияси ўтган йил 54.620 тонна напалм бомба ишлаб чиқарган. Америка интервенциячилари Жанубий Вьетнам аҳолисини қириш учун шу бомбалардан кенг фойдаланмоқдалар. Химия компанияси напалм бомбаларини ишлаб чиқаришдан 6,5 миллион доллар соф фойда олган.

Бу даҳшатли оммавий қирғин воситаларини ишлаб чиқариш тобора кенгайтирилаётганлиги кўриниб турибди. Кореяда уруш давом қилиб турган даврда «Доу кемикль» компанияси 32 минг тонна напалм бомба ишлаб чиқарган эди.

Ҳозирда бу компаниянинг вакиллари напалм бомба ишлаб чиқаришга тааллуқли тадқиқот ишлари ўтказиш тўғрисида шартномалар тузмоқчи бўлиб АҚШ университетларини айланиб юрибди. Студентлар уларни норозилик намойишлари қилиб кутиб олмоқдалар.

АДДИС-АБЕБАДАГИ СОВЕТ ГОСПИТАЛИНИНГ 20 ЙИЛЛИГИ

АДДИС-АБЕБА, 31 октябрь. (ТАСС). «Совет ва Эфиопия халқлари ўртасидаги дўстлик ўзининг қадимги традициясига эга ва бу дўстлик оғизда/эмас амалда исботланмоқда», — деди Эфиопия императори Ҳайле Селассие I совет госпитали фаолиятининг 20 йиллигига бағишланган тантанада. «Мен, — деди император, — совет врачлари беморларнинг жамиятдаги ўрнидан қатъий назар уларга ҳамиша самимий муносабатларда бўлишларини яхши биламан. Бу эса менга жуда ёқади».

Ҳайле Силассе I Эфиопия халқининг саломатлиги тўғрисидаги ғамхўрлик учун Совет ҳукуматига, СССРнинг Эфиопиядаги элчисига ва барча совет медицина ходимларига миннатдорчилик изҳор қилди. «Умид қиламанки, — деди у сўзининг охирида, — сизларнинг ишингиз келгусида ҳам мамлакатларимиз ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга хизмат қилади».

Меҳмонлар орасида Африка бирлиги ташкилотининг бош секретари Диалло Телли, Эфиопия ҳукуматининг министрлари ва бошқа олий мартабали кишилар бор эди.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДА

УРУШ ТЎХТАТИЛСИН!

ПХЕНЬЯН. Америка Қўшма Штатлари империалистлари Вьетнам Демократик Республикасига қарши урушни сўзсиз тўхтатиши, Жанубий Вьетнамдан ўз қўшинларини ва ўзига шерик бўлган мамлакатлар қўшинларини олиб чиқиб кетиши зарур. Корея Халқ Демократик Республикаси ташқи ишлар министрлиги эълон қилган баёнотда ана шу ҳақда гапирилади.

Корея Халқ Демократик Республикаси ҳукумати ва бутун корейс халқи дейилади баёнотда, Вьетнам халқининг адолатли курашини бутун кучи билан актив қўллаб-қувватлайди.

ТОКИО. Япония сайловчи хотин-қизлар уюшмасининг вакиллари Американинг Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишни дарҳол тўхтатишни талаб қилувчи ва барча куч-ғайратни Вьетнам можаросини тинч ҳал этишга сафарбар этишга чақирувчи резолюция текстларини Япония бош министри Сатога, ташқи ишлар министри Микига ва АҚШнинг Токиодаги элчихонасига топширдилар.

(ТАСС).

ХЭМФРИ ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДА

НЬЮ-ЙОРК. АҚШ вице-президенти Г. Хэмфри ўзининг шахсий соқчилари отряди ҳамроҳлигида Жанубий Вьетнам бўйлаб сафар қилиб юрибди. У, Америка ҳарбий қисмларида бўлиб, Жанубий Вьетнам ватанпарварларига қарши жангларда ярадор бўлган қотилларни мукофотлайди.

АҚШ вице-президенти Сайгонда Жанубий Вьетнам қўғирчоқлари Тхиеу ва Кининг мамлакат «президенти» ва «Вице-президенти» вазифасини бажаришга киришиш маросимида иштирок этади. **(ТАСС).**

Хэмфрининг Сайгондан ташқарига қиладиган сафарлари «хавфсизлик мулоҳазалари»га кўра, қатъий сир тутилмоқда.

ГВИНЕЯ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ ПЛЕНУМИ

КОНАКРИ. Юқори Гвинеянинг маъмурий маркази Канкан шаҳрида Гвинея Демократик партияси Марказий Комитетининг биринчи пленуми очилди.

Гвинея Демократик партияси Марказий Комитети ўзининг биринчи пленумида партия VIII съезди қарорларини амалга ошириш планлари ва ана шу қарорларни тушунтириш учун қабул қилинган тадбирлар тўғрисида федерацияларнинг ҳисоботларини тинглайди.

Пленумда сентябрь ойида Конакрида ўтказилган халқ санъати фестивали якунлари ҳам эълон қилинади.

(ТАСС).

«ДАВР АҲАМИЯТИГА ЭГА БЎЛГАН ЯНГИ МУВАФФАҚИЯТ»

СОФИЯ, 31 октябрь. (ТАСС). Совет Иттифоқида хушхабарлар кетидан хуш хабарлар келиб турибди, деди таниқли болгар геодизист астрономи академик Владимир К. Хрестов БТА агентлигига. Венера автоматик станциясининг планетага қўндирилганидан бери атиги бир неча кун ўтди ва мана ҳозир биз шунчалик ажойиб хабарни олиб турибмиз: «Космос-186» ва «Космос-188» автоматик равишда туташтирилди. Бу эса ҳар икала сунъий осмон жисмлари ўртасидаги яқинлашишгина бўлиб қолмай, балки шу билан бирга фавқулодда мураккаб алоқадир. Бу эса, совет илмий-техника тафаккурининг давр аҳамиятига эга бўлган янги муваффақиятидир.

Совет олимлари ва мутахассислари Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини зўр қониқиш туйғулари билан кутиб олишлари мумкин, деди болгар олими, бизлар ҳам дўстларимиз эришаётган муваффақиятлардан улар билан бирга хурсанд бўлмоқдамиз.

ФУТБОЛ

СССР ФУТБОЛЧИЛАРИ ГРУППА ҒОЛИБИ

Ўтган куни СССР футбол терма командаси Европа биринчилиги саралаш мусобақаларининг сўнгги учрашувини Пирее шаҳрида Греция терма командаси билан ўтказди. Совет футболчилари ҳамжиҳатлик билан ўйнаб 1:0 ҳисобида ғалаба қозондилар. Ўйиннинг эллигинчи минутида Эдуард Малафеев киритган тўп терма командамизга группа ғолиби бўлиш имконини берди.

Энди 5 ноябрда Венада бўладиган Австрия ва Греция мамлакатлари командаларининг учрашуви ўз аҳамиятини йўқотди.

Венгрия терма командасидан кейин совет футболчилари иккинчи бўлиб финалда қатнашиш йўлланмасини олишди.

Учинчи саралаш группасидаги аҳвол қуйидагича:

Командалар	Ў.	Ғ.	Д.	М.	Т.	О.
1. СССР	6	5	0	1	16—6	10
2. Греция	5	2	1	2	7—8	5
3. Австрия	5	2	1	2	7—9	5
4. Финляндия	6	0	2	4	5—12	2

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 дан — **Москва кўрсатади**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 19.00 — **Улар Ильичнни кўрган эдилар** (болалар учун).

Рус тилида: 19.30 — **Тележангиликлар**, 19.45 — **Экран — юбилей йилида.**

Ўзбек тилида: 20.35 — **Тележангиликлар**, 20.55 — **Октябрь революцияси номли заводда**, 21.15 — **Телевизион миниатюралар театри** («Ёшлик» студияси). 21.55 — **Октябрь бунёд этган шаҳарлар**, 22.15 — **Халқ созанда-бастакорлари юбилейга.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Тарих тилга кирганда**, 18.20 — **Наташахоним** (бадиий фильм).

19.50 дан — **Москва кўрсатади**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — **Олмаота кўрсатади**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 19.30 — **Олтин калитча** (болалар учун кинофильм).

Рус тилида: 20.50 — **Педагогик поэма** (бадиий фильм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 2/XI да **Қотил**, 3/XI да **Парвона.**

КИНО

Лўли — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА», «НАВОИЙ номли, «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Марианна — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Бурьян — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9-15 минутда).

Хоинлик — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА «БЕОРОМ ЮРАКЛАР» ёшлар коллективининг УЛУҒ ОКТЯБРЬ 50 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАГАН ПРОГРАММАСИ

Айиқлар аттракциони

Ўргатувчи — **Владимир Тин.**

Масхарабозлар — **Коваленко ва Мочалов.**

Томоша кеч соат 7 яримда бошланади.

Олдиндан билет сотиш кассаси ишламоқда.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ МЕҲНАТ РЕСУРСЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ БЎЛИМИ

Тошкент шаҳар корхона ва қурилишларига вақтинча ишламаётган **кишилар** ва **ёшларни**

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Ҳунари бўлмаганларга иш жойида ҳунар ўргатилади.

Адреси: Тошкент шаҳар, Привокзальная кўчаси, 13-уй, ва Тошкент шаҳар ижроия комитетининг район ижроия комитетларидаги ишончли вакилларига мурожаат қилиш мумкин.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА 7—8 ноябрда Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига бағишланган БАЙРАМ КОНЦЕРТЛАРИ

Концертда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Жуманазар БЕКЖОНОВ**, Солистлар: **Олмахон ҲАЙИТОВА, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Манзура МУМИНОВА, Шариф СУЛТОНОВ, Тўхта РИСМЕТОВА, Ражаб ИСМОИЛОВ** ва бошқалар қатнашади.

7-ноябрда концерт кундуз соат 2 да.

8-ноябрда кундуз 1 да бошланади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212, Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786. Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В 35811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048. Эълонлар бўлими — В38142. Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 01365. Индекс — 64697. А. 1780.